

Sygn. akt VIII Ka 347/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku, VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dariusz Niezabitowski

Protokolant Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 25.06.2015 r.

sprawy J. S.

oskarżonego z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 30 marca 2015 r. sygn. akt III K 189/15

I. Wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że uchyla zawarte w pkt V rozstrzygnięcie o zaliczeniu na poczet orzeczonego środka karnego okresu zatrzymania prawa jazdy.

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

J. S. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 26 stycznia 2015 r. o godzinie 15:00 w msc. D. kierował w ruchu lądowym ciągnikiem rolniczym marki (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. mając: I- 0,42 mg/dm⁽³⁾, II - 0,44 mg/dm⁽³⁾ i III – 0,39 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu

tj. o czyn z art. 178a § 1 kk;

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z 30 marca 2015 r. uznał oskarżonego J. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 178a § 1 kk skazał go i wymierzył mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 okt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

Na mocy art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wymiarze 40 (czterdziestu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) zł każda stawka,

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 (jednego) roku,

Na mocy art. 63 § 2 kk na poczet orzeczonego środka karnego zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 26 stycznia 2015 roku.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 160 zł tytułem opłaty i obciążył go pozostałymi kosztami procesu w kwocie 70 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Prokurator. Zaskarżył orzeczenie w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego J. S..

Na zasadzie art. 438 pkt 1 kpk zarzucił obrazę przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 63 § 2 kk poprzez jego zastosowanie jako podstawy zaliczenia okresu zatrzymania prawa jazdy na poczet orzeczonego środka karnego, w sytuacji gdy do zatrzymania dokumentu uprawniającego oskarżonego do prowadzenia pojazdów mechanicznych nie doszło, albowiem przedmiotowy dokument utracił swoją ważność.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z jego treści rozstrzygnięcia o zaliczeniu na poczet orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okresu zatrzymania prawa jazdy od dnia 26.01.2015 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Dokonując oceny orzeczenia Sądu I instancji, należy stwierdzić, iż w sposób nie budzący wątpliwości został ustalony stan faktyczny w niniejszej sprawie, a na jego podstawie trafnie wywieziono o odpowiedzialności karnej J. S. za zarzucany mu czyn. Kwestie te są bezsporne, tym bardziej że do wydania skarżonego orzeczenia doszło w trybie konsensualnym na posiedzeniu w dniu 30.03.2015 roku (k.42). Zarzut oskarżyciela zawarty w apelacji koncentruje się natomiast na rozstrzygnięciu dodatkowym, powiązanim z orzecznym za czyn z art. 178 a § 1 kk środkiem karnym zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

We wskazanym zakresie należy w pełni zgodzić się ze stawianym wyrokowi Sądu I instancji zarzutem naruszenia art. 63 § 2 kk. Z treści tego przepisu wynika, że sąd - orzekając o zakazie prowadzenia pojazdów na podstawie art. 42 § 2 kk – jednocześnie na jego poczet zalicza okres zatrzymania prawa jazdy, bądź innego dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdami. Analiza treści tego przepisu nie pozostawia wątpliwości co do tego, iż Sąd o ile faktycznie (rzeczywiście) takowy dokument sprawcy został zatrzymany, jest zobligowany do zaliczenia okresu jego zatrzymania na poczet orzeczonego środka karnego.

Rozstrzygnięcie to jest o tyle istotne, że umożliwia ustalenie i przyjęcie prawidłowego początku biegu terminu orzeczonego wobec sprawcy środka karnego w postaci zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, który służy faktycznemu, czasowemu wyeliminowaniu z ruchu jako kierowców tych osób, które dopuściły się przestępstwa wymienionego w § 1 art. 42 kk m.in. będąc w stanie nietrzeźwości.

W świetle tego co wskazano wyżej uznać należy, że Sąd każdorazowo orzekając środek karny z art. 42 § 2 kk jest zobligowany o ile dokument w postaci prawa jazdy został zatrzymany faktycznie oraz procesowo, zaliczyć okres jego zatrzymania na poczet orzeczonego środka karnego.

W okolicznościach jednak niniejszej sprawy wydane przez Sąd Rejonowy w tym przedmiocie rozstrzygnięcie zawarte w pkt V orzeczenia, należało uznać za oczywiście błędne.

W świetle poglądu ugruntowanego w orzecznictwie, nie może być wątpliwości, iż przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu w trybie art. 63 § 2 kk może być tylko okres **faktycznego i rzeczywistego** zatrzymania prawa jazdy lub innego

dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów. (vide wyrok SN z dn. 5.12.2005r sygn. IV K 319/05 publ. OSP 2006/9/97, oraz wyrok SN z dn. 29.03.2011r sygn. III KK 452/10 LEX 784965).

Wprawdzie z treści notatki urzędowej (k. 1) wynika, że dokonujący rutynowej kontroli drogowej oskarżonego funkcjonariusze zatrzymali od J. S. i zabezpieczyli blankiet prawa jazdy o nr (...) wydany na kategorii pojazdów A, B i T, tym nie mniej jednak w świetle dalszych ustaleń postępowania, nie sposób było nie tylko przyjąć, iż doszło do procesowego zatrzymania prawa jazdy, ale że w ogóle doszło do zatrzymania dokumentu, uprawniającego do prowadzenia pojazdów w rozumieniu normy art. 115 § 14 kk.

Po pierwsze wg informacji uzyskanej ze Starostwa Powiatowego w M. (k.15) prawo jazdy wydane przez Starostę (...), którego blankiet o nr (...) oskarżony J. S. wydał policjantom na miejscu zdarzenia, utraciło swą ważność już w dniu 13.02.2006 roku.

Po wtóre Prokurator prowadzący postępowanie mając na uwadze powyższy fakt, odstąpił od decyzji o jego procesowym zatrzymaniu w trybie art. 136 ust 1 i 2 oraz art. 137 ust 1 pkt 1 Prawa o ruchu drogowym i przekazał zatrzymany blankiet Starostwu Powiatowemu nie dokonując jego zatrzymania.

Po trzecie wreszcie w ocenie Sądu Okręgowego w świetle powyższego, nie sposób przyjmować, by zabezpieczony od oskarżonego blankiet w ogóle spełniał kryterium innego dokumentu, o jakim mowa w art. 63 § 2 kk. Zgodnie bowiem z treścią art. 115 § 14 kk dokumentem jest każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne. W świetle poczynionych w postępowaniu ustaleń w kwestii utraty ważności zatrzymanego od oskarżonego prawa jazdy już 9 lat przed dniem zdarzenia, nie sposób przyjąć by treść zatrzymanego blankietu prawa jazdy stanowiła potwierdzenie jakiegokolwiek okoliczności mającej znaczenie prawne, a w szczególności potwierdzała uprawnienia oskarżonego J. S. do kierowania pojazdami wskazanych w nim kategorii.

W świetle powyższych oczywistych faktów uznać należało, że w realiach niniejszej sprawy nie doszło do rzeczywistego zatrzymania prawa jazdy lub innego dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdami, w tym znaczeniu, iż oskarżony na jego skutek faktycznie czasowo utracił posiadane i aktualne uprawnienia w tym zakresie, dlatego też nie było podstaw do podjęcia rozstrzygnięcia zawartego w pkt V wyroku. Odmienne bowiem interpretowanie powyższej kwestii prowadziłoby bowiem do wykreowania takiej oto rzeczywistości, w której orzeczony środek karny rozpocząłby swój bieg już poczynając od daty zdarzenia, a nie od chwili uprawomocnienia się skarżonego wyroku, a to jakkolwiek byłoby korzystne dla oskarżonego, to jednak pozostawałoby w oczywistej sprzeczności z wykładnią celowościową normy art. 63 § 2 kk.

Jedynie na marginesie wskazać trzeba, że tryb konsensualny wydania orzeczenia Sądu I instancji, żadną miarą nie stoi na przeszkodzie konwalidowaniu stwierdzonego uchybienia w drodze orzeczenia reformatoryjnego Sądu Odwoławczego. W dalszym ciągu bowiem będzie one zgodne z porozumieniem zawartym pomiędzy oskarżonym, a Prokuratorem, które finalnie przyjęło postać wniosku, o jakim mowa w art. 335 kpk. Kwestia obejmująca apelację, pozostaje bowiem poza jego zakresem i jest możliwa do korekty bez konieczności wychodzenia poza granice owego porozumienia.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy zmienił wyrok w zaskarżonej części i orzekł jak w części dyspozytywnej, uchylając zawarte w nim rozstrzygnięcie z pkt V.

W pozostałym zakresie orzeczenie utrzymano w mocy.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł na zasadach słuszności zgodnie z art. 624 § 1 kpk.